

1. Organiseringen av Høgskolen for kriminalomsorg (HKO) og ikrafttredelse av tilpasningsforskriften

Justis- og beredskapsdepartementet viser til forskrift om tilpasning til universitets- og høyskoleloven for Høgskolen for kriminalomsorg (HKO) (tilpasningsforskrift for HKO), som ble vedtatt 17. april 2026. Forskriften trer i kraft 24. juni 2026. Forskriften innebærer blant annet at HKO etableres som selvstendig høyskole med eget styre som øverste organ. Kunnskapsdepartementets har besluttet å endre navnet på høyskolen til Høgskolen for kriminalomsorg (HKO).

Departementet planlegger å omtale organiseringen i Prop. 1 S (2026–2027) for Justis- og beredskapsdepartementet.

Delegering av etatsstyringsansvaret

I tråd med vedlagte oppdaterte instruks, delegeres deler av etatsstyringsansvaret for HKO til KDI. KDI skal blant annet fastsette overordnede mål, økonomiske rammer og strategiske prioriteringer for høyskolen. JD ber KDI bl.a. se hen til Kunnskapsdepartementets virksomhets- og økonomiinstruks i utarbeidelse av HKO sin instruks. HKO vil ha ansvar for det faglige innholdet, inkludert studieplaner, forskning og kvalitetssikring. KDI sikrer at virksomheten drives innenfor fastsatte rammer og iht. lov og regelverk. HKO rapporterer til Justis- og beredskapsdepartementet via KDI.

Departementet understreker at HKO sin akademiske frihet skal ivaretas, slik at høyskolen beholder faglig autonomi i samsvar med universitets- og høyskoleloven.

Øvrige forhold

Styrehonorar for HKO sitt styre vil måtte utgiftsføres på kap. 430, post 01 inneværende år, og skal honoreres etter timer, jf. reglene for utvalgsgodtgjøring i Statens personallhåndbok pkt. 5.11. Det er mulig å foreta endringer i nysalderingen for 2026 dersom KDI vurderer det som hensiktsmessig at utgifter til styrehonorar heller bør posteres på kap. 432. Fra og med statsbudsjettet 2027 vurderer departementet at kap. 432, post 01 bør kunne brukes til formålet, og at postomtalen i Prop. 1 S (2026–2027) bør være i tråd med dette.

KDI bes om å følge opp det praktiske for å iverksette endringene knyttet til HKO, herunder oppdatert informasjon i Brønnøysundregistret, i tråd med at høyskolen skal være en selvstendig institusjon.

Departementet legger til grunn at KDI viderebringer denne informasjonen og oppretter hensiktsmessig dialog med HKO i tråd med fastsatt organisering og endringene som må utføres.

2. Oppdrag om å vurdere plikt til kartlegging og strukturert oppfølging

Riksrevisjonens rapport *Myndighetenes innsats mot barne- og ungdomskriminalitet* (Dokument 3:15 (2024–2025)) peker på manglende samarbeid, sårbare overganger og manglende tiltak for unge som gjennomfører straff. Riksrevisjonen anbefaler at

departementet bidrar til økt tverrsektorielt samarbeid, og at ungdom skal få tilstrekkelig tilgang på tiltak som treffer behovene deres. I utredningen som KDI ledet, *Tverrsektorielt samarbeid når unge voksne er i varetekt eller gjennomfører straff (2025)*, foreslås ulike tiltak, deriblant å utrede en plikt for kriminalomsorgen til kartlegging og planarbeid nærmere.

Departementet ber på denne bakgrunn KDI om å utrede om det bør innføres en plikt for kriminalomsorgen til å tilby kartlegging, og en plikt til strukturert oppfølgingsplan. Utredningen skal se hen til foreliggende kunnskap om bruk av BRIK (behovs- og ressurskartlegging i kriminalomsorgen), BRIK Ung og plan for oppfølging og progresjon (POP). I utredningen skal det blant annet tas stilling til virkeområde og målgruppe, personvern, samtykke, medvirkning, informasjonsdeling og reservasjonsrett, ansvar for oppfølging og koordinering i kriminalomsorgen og forholdet mellom BRIK/POP og individuell plan, barnekoordinator/koordinator og samhandlingsplikt i velferdstjenestelovgivningen. Dersom KDI anbefaler en slik plikt, skal utredningen inneholde forslag til lov- og forskriftstekst.

I oppdraget inngår også en vurdering av hvorvidt det bør lov- eller forskriftsfestes at løslatelse kun, eller som hovedregel, skal skje mandag-onsdag. Dersom spørsmålet besvares med at det er behov for regelendringer, skal utredningen inneholde forslag til lov- eller forskriftstekst. Utredningen må skje i dialog med departementet, og det vil bli avholdt et oppstartsmøte om den nærmere innretningen av arbeidet.

Frist: 15. desember 2026.

3. Oppdrag knyttet til forsterkede fellesskapsavdelinger (NFFA) i fengsel
JD viser til Meld. St. 31 (2024–2025) *Straff som virker* – straffegjennomføring for et tryggere Norge, hvor et av regjeringens tiltak er å utrede behovet for flere forsterkede fellesskapsavdelinger for en bedre ivaretagelse av innsattes psykiske helse.

Det er i dag to nasjonale forsterkede fellesskapsavdelinger (NFFA): ved Ila fengsel- og forvaringsanstalt og for kvinner i Skien fengsel. I tillegg er det planlagt for at det skal etableres en NFFA for kvinner i prosjektet nytt fengsel for kvinner på Bredtveit.

NFFA gir et strukturert og trygt tilbud til innsatte som over tid har vært utelukket fra fellesskapet på grunn av alvorlig og kompleks atferdsproblematikk. Erfaringene fra avdelingene er gode, og behovet for slike forsterkede fellesskapsavdelinger ble løftet frem bl.a. av i NOU «samfunnsvern og omsorg» (levert våren 2025), og i Meld. St. 31 *Straff som virker*, hvor et regjeringens-vil-punkt er å utrede behovet for flere slike avdelinger andre steder i landet.

Dersom det skal etableres nye forsterkede fellesskapsavdelinger er det både behov for å vurdere hvilke fengsler som kan være naturlige med tanke på innsatt/pasientgrunnlag,

og hvilke sikkerhetspsykiatriske miljøer som det vil være naturlig å samarbeide med. Det er derfor nødvendig at kriminalomsorgen og spesialisthelsetjenesten samarbeider om å utrede eventuelle ytterligere slike avdelinger.

Oppdrag

JD ber KDI om å vurdere behovet for flere forsterkede fellesskapsavdelinger (NFFA) i fengsel. Utredningen gjøres i samarbeid med de regionale helseforetakene, som mottar likelydende oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet. Utredningen skal omfatte:

- vurdering av behov og målgruppe
- aktuelle lokasjoner og samarbeid med relevante sikkerhetspsykiatriske miljøer
- budsjettmessige og administrative konsekvenser

Vi ber om at erfaringer fra dagens NFFA tas med i vurderingen, herunder utvikling i behovet for målgruppen og behov for justering i dagens modell.

Kriminalomsorgen bes derfor videre om å utrede juridiske, faglige, organisatoriske og praktiske forhold ved NFFA, i samarbeid med relevante helsefaglige miljøer. Dette innebærer bl.a. behov for juridiske avklaringer og rammer, ansvar og myndighetsfordeling, samt faglig innhold og organisatoriske forhold og krav til kompetanse og bemanning.

Frist: Statusrapport innen 15. desember. Endelig frist innen 1. juli 2027.

4. Oppdaterte økonomiske og administrative konsekvenser som følge av utvidelse av elektronisk kontroll (EK)

JD viser til brev som ble sendt til KDI 7. mai 2026 om behov for innspill til arbeidet med lovproposisjon om utvidet bruk av elektronisk kontroll og digitale kontrolltiltak i kriminalomsorgen. Som det framgår av brevet har JD behov for oppdaterte tall på både merkostnader og innsparinger/gevinster for forslaget, samt hvilke forutsetninger som må legges til grunn.

JD viser til brevet for en detaljert framstilling av bestillingen. Frist for å gi relevante grunnlagstall og oppdaterte vurderinger av økonomiske og administrative konsekvenser, er satt til 25. september 2026. JD ønsker et samarbeid og vil invitere til fagmøter med KDI om dette arbeidet parallelt.

5. Oppdrag om oppdaterte økonomiske og administrative konsekvenser av nye varslingsregler for fornærmede og pårørende

JD viser til brev sendt KDI 18. juni 2026 om behov for oppdaterte beregninger av økonomiske og administrative konsekvenser som følger av nye varslingsregler for kriminalomsorgen av fornærmede og pårørende.

KDI har allerede beregnet de økonomiske og administrative kostnadene av lovforslaget i juni 2025, men siden den gang har det tilkommet noen endringer i lovutkastet.

Departementet ber KDI om å beregne kostnadene på nytt. JD viser til vårt brev for en mer detaljert beskrivelse av oppdraget.

Justis- og beredskapsdepartementet tar sikte på å fremme lovforslag om nye varslingsregler av fornærmede og etterlatte fra kriminalomsorgen over sommeren.

Frist: 10. august 2026

6. Overføring av ubrukt bevilgning fra 2025

Tabell 1 (Beløp i tusen kroner)

Kap/post	Betegnelse	
Kap. 430 Kriminalomsorgen		
430/01	Driftsutgifter	58 547*
430/21	Spesielle driftsutgifter	
430/45	Større utstørsanskaffelser og vedlikehold	63 998
430/60	Refusjoner til kommunene, forvaringsdømte mv.	
Kap. 432 Kriminalomsorgens høyskole og utdanningscenter		
432/01	Driftsutgifter	10 489

**overføring inkluderer mindreforbruk fra 2025 på kap. 431. Ettersom kap. 431 er avviklet som budsjettkapittel, inngår derfor overføringen i kap. 430, post 01. Det er videre planlagt at 1,5 mill. kroner av overføringen på kap. 430, post 01 skal omposteres fra kap. 430 post 01 til kap. 432 post 01 i nysalderingen 2026, da dette var merinntekter i 2025 fra KRUS.*

7. Revidert budsjett 2026

Stortinget fattet 19. juni vedtak om revidert nasjonalbudsjett for 2026, jf. [Prop. 96 S \(2025–2026\)](#) og [Innst. 450 S \(2025-2026\)](#). Med hjemmel i dette gjøres endringer i kriminalomsorgens budsjetttrammer:

Kap. 430, post 01/post 45

Regjeringen foreslår å øke kap. 430, post 01 med 3 mill. kroner, mot en tilsvarende reduksjon på kap. 430, post 45. Midlene skal bidra å sikre nødvendig prosjektoppfølgning ved utvidelsen av Innlandet fengsel, Ilseng avdeling.

Etablering av nye plasser ved ungdomsenheten på Eidsvoll

Regjeringen har videre besluttet at midler til drift av seks nye plasser ved Ungdomsenhet øst på Eidsvoll i 2026, også kan benyttes til drift av plasser ved Ungdomsenhet sørvest og Indre Østfold fengsel, Eidsberg avdeling. I tillegg skal om lag 6 millioner kroner av resterende om lag 47 mill. kroner til utbygging av Ungdomsenhet øst og Ungdomsenhet sørvest på kap. 430, post 45, også kunne benyttes til investeringer ved Indre Østfold fengsel, Eidsberg avdeling.

8. Samlet tildeling 2026

Tabellen under gir en oversikt over samlet tildeling i 2026, inkludert midler tildelt gjennom dette supplerende tildelingsbrev.

Kap. 430 - Kriminalomsorgen		Samlet tildeling
Kap/post	Betegnelse	
430/01	Driftsutgifter	6 582 068 000
430/21	Spesielle driftsutgifter	130 500 000
430/45	Større utstørsanskaffelser og vedlikehold	122 682 000
430/60	Refusjoner til kommunene, forvaringsdømte mv.	172 142 000
430/70	Tilskudd	44 768 000
Sum		7 052 160 000
3430/02	Arbeidsdriftens inntekter	130 500 000
3430/03	Andre inntekter	28 155 000
3430/04	Tilskudd	18 000 000
Sum		176 655 000
Kap 432 - Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)		
Kap/post	Betegnelse	
432/01	Driftsutgifter	345 634 000
Sum		345 634 000
3432/03	Andre inntekter	829 000
Sum		829 000

Med hilsen

Lise Lehrmann
fung. ekspedisjonssjef

Vilde Heggdal
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur